

AJALUGU

GÜMNAASIUMI AINEKAVA

I. Ajaloo õppe-eesmärgid.

Gümnaasiumi ajalooõpetusega taotletakse, et õpilane:

- õpib ennast suhetama kodukoha, Eestimaa, Euroopa ja maailmaga;
- õpib ajalooteavet leidma, tõlgendama, üldistama, hindama, talletama ja edastama;
- õpib mõistma ja hindama kaasaja sündmusi Eestis ja maailmas ajaloolises taustsüsteemis;
- õpib fakte ja nähtusi seostama, tunnetama ajalookäigu terviklikkust;
- hakkab mõistma tänapäeva Eesti ühiskonna probleeme, tunneb vastutust nende lahendamise eest;
- õpib analüüsima ja hindama ajaloosündmusi ja -protsesse;
- õpib osalema diskussioonis, kaitsma argumenteeritult oma seisukohta, väitlema;
- õpib ajalooallikast tõendusmaterjali leidma sündmuse, probleemi, küsimuse vms kohta ja otsustama selle usaldusväärsuse üle;
- õpib kasutama erinevaid teabeallikaid eesmärgipäraselt ja kriitiliselt,
- õpib kriitiliselt analüüsima massiteavet.

Õppetegevused.

Gümnaasiumiastmes vaadeldakse Eesti ja maailma ajalugu teise kontsentrina. Eesti ajaloo kursuses on oluline vaadelda Läänemeremaade mõju Eesti ajaloole. Õpetaja valib gümnaasiumiastmes kursuste õpetamise järjekorra.

Gümnaasiumis peab õpetus olema probleemikeskne, et vältida põhikoolis õpitu pelka kordamist. Õppetegevustes kasutatakse erinevaid võtteid, sh neid, mis olid soovituslikud juba põhikoolis (nt vestlus, diskussioon, õpetaja jutustus, töö allikmaterjaliga, rolli- ja otsustusmäng, referaatide ja uurimistöde koostamine, arutluste kirjutamine jne). Õppetegevustes suunatakse arutluse ja analüüsi kaudu seoste loomisele ja järelduste tegemisele, isikliku suhtumise kujundamisele ja sellele argumenteeritud põhjenduste leidmisele. Kriitilise mõtlemise kujundamiseks on soovitatav käsitleda erinevaid õppematerjale, mis annavad ajaloosündmusele hinnangu erinevast seisukohast lähtuvalt. Tähelepanuta ei tohi jätta teabe leidmise ja kriitilise hindamise oskust. Väga oluline on õpilaste ajaloolist mõtlemist, empaatiavõimet ja iseseisvate otsustuste tegemise oskust arendavate probleemituatsioonide loomine.

I ja II KURSUS

1. Õppe-eesmärgid.

I ja II ajalooõpetuse kursusega taotletakse, et õpilane:

- õpib ennast suhetama kodukoha, Eestimaa, Euroopa ja maailmaga;
- õpib ajalooteavet leidma, tõlgendama, üldistama, hindama, talletama ja edastama;
- õpib fakte ja nähtusi seostama, tunnetama ajalookäigu terviklikkust;
- õpib analüüsima ja hindama ajaloosündmusi ja -protsesse;
- õpib osalema diskussioonis, kaitsma argumenteeritult oma seisukohta ja väitlema;
- õpib ajalooallikast tõendusmaterjali leidma sündmuse, probleemi, küsimuse vms kohta ja otsustama selle usaldusväärsuse üle;
- õpib kasutama erinevaid teabeallikaid eesmärgipäraselt ja kriitiliselt.

2. Õppeaine sisu.

2.1. Teemad ja alateemad.

2.2. Põhimõisted ja faktoloogia.

EESTI AJALUGU

I kursus. Eesti ajalugu: muinasaeg, keskaeg, sõdade aeg.

MUINASAEG. Tähtsamad arheoloogilised kultuurid. Suhted naaberrahvastega. Eesti ühiskond muinasaja lõpul. Muinasusund ja ristiisu levik. Muistne vabadusvõitlus.

KESKAEG. Vana-Liivimaa riigid. Jüriöö ülestõus. Eesti rahvastik, linnad. Kirik ja kultuur. Reformatsioon ja selle tagajärjed.

SÕDADE AEG. Liivi sõda. Eesti kolme kuninga valduses. Kultuur.

Põhimõisted: muinasaeg, arheoloogiline kultuur, rehielamu, kihelkond, maakond, linnus, animism, Vana-Liivimaa, orduaeg, teotöö, mõis, raad, gild, tsunft, reformatsioon, protestantism, luterlus, rüütelkond

1030, 1208-1227, 1343, 1525, 1535, 1558-1582/1583, 1629, 1645

Läti Hendrik, Lembitu, B. Notke, B. Russow

II kursus Eesti ajalugu: Rootsi aeg, Vene aeg, ärkamisaeg.

ROOTSI AEG. Uus halduskord. Eesti rahvastik, majanduslik areng. Vaimuelu ja kultuur. Põhjasõda.

VEENE AEG. Balti erikord. 19. sajandi talurahvaseadused. Kultuur 18. sajandil – 19. sajandi I poolel.

ÄRKAMISAEG JA RAHVUSLIK LIIKUMINE. Venestusaeg. Eesti sajandivahetusel. Kultuur 19. sajandi II poolel ja 20. sajandi algul.

Põhimõisted: reduktsioon, Eestimaa ja Liivimaa kubermang, pärisorjus, vakuraamat, vennastekoguduste liikumine, Balti erikord, vald, väljarändamine, usuvahetus, estofiil, rahvuslik liikumine, ärkamisaeg, venestamine;

1632, 1700-1721 (1710), 1739, 1802, 1804, 1816, 1819, 1849, 1856, 1869, 1905;

J. Skytte, B.G. Forselius, F.R. Kreutzwald, J.V. Jannsen, J. Köler, J. Hurt, V. Reimann, C.R. Jakobson, J. Tõnisson, K. Päts.

3. Õpitulemused.

I ja II kuruse läbinud õpilane:

- oskab rekonstrueerida minevikus elanud eestaste elu, vaadelda maailma nende pilgu läbi;
- oskab leida, selekteerida, refereerida, analüüsida ja kriitiliselt hinnata erinevaid ajalooallikaid ja seisukohti;
- oskab esitada teabetöötamise tulemusi suuliselt, visuaalselt, kirjalikult; koostada teese ja uurimusi, kirjutada ajaloo teemalisi arutlusi; osaleda ajaloodiskussioonides, töötada kaardiga;
- mõistab ja teab Eesti ajastute põhisisu ning vaimulaadi;
- mõistab kultuuri järjepidevust;
- tunneb Eesti ajalugu ja selle seoseid teiste Läänemere maade ning Euroopa ja maailma ajalooga;
- mõistab ühiskonnas toimunud muutusi, ajaloolise arengu järjepidevust.

4. Lähivad teemad, ainetevahelised seosed ja pädevused.

Keskkond ja säästev areng.

Teadvustatakse Eesti ajaloo kaudu ümbritseva maailma mitmepalgelisust ja sõltuvusseoseid. Õpitakse mõistma inimese tegevust ühiskonna ümberkujundamisel. Õpitakse tundma eestlaste ja nende naabrite kultuurisaavutusi ning mõistma nende järjepidevust.

Teemad: Tähtsamad arheoloogilised kultuurid. Suhted naaberrahvastega. Eesti ühiskond muinasajal. Muinasusund ja ristiusu levik. Muistne vabadusvõitlus. Vana-Liivimaa riigid. Eesti rahvastik, linnad. Kirik ja kultuur. Reformatsioon ja selle tagajärjed. Liivi sõda. Eesti kolme kuninga valduses. Rootsi aja halduskorraldus, rahvastik, majandus, vaimuelu ja kultuur. Põhjasoda. Ärkamisaeg ja rahvuslik liikumine. Venestusaeg. Eesti sajandivahetusel. Kultuur 19.saj.II pool, 20.saj.algul

Töölane karjäär ja selle kujundamine.

Õpilane tutvub eestlaste eluoluga ja kultuuriga ning mõistab, et muutsed inimühiskonna arengus on pidevad. Õppetöös kasutatakse meetodeid, mis toetavad koostööskuste kujunemist, arendatakse õpioskusi, suhtlemisoskusi ja infohankimisoskusi. Tutvustatakse ajalooteadusega seotud ameteid.

Teemad: Muinasaeg . Arheoloogilised kultuurid. Kultuuri teemad. Ärkamisaeg ja rahvuslik liikumine.

Õpioskusi kujundatakse iga teema juures.

Turvalisus.

Muinasaja ja võõrvõimude juures räägitakse seaduste vajalikkusest inimühiskonnas, et seadusel on inimesi kaitsev funktsioon.

Teemad: Eesti ühiskond muinasajal. Vana-Liivimaa riigid. Linnad. Eesti kolme kuninga valduses. Rootsi aegne halduskorraldus. Vene aeg.Balti erikord.

Infotehnoloogia ja meediaõpetus.

Informatsiooni otsimine Internetist ja selle kasutamine arutluste koostamisel

Geograafia - Eesti maastiku kujunemine, Eesti ja Läänemere piirkonna kaardi tundmine.

Kirjandus - Ärkamisaegne kirjandus:F.R.Kreutzwald, F.R.Faelmann

E.Vilde "Mahtra sõda", "Prohvet Maltsvet".

19.saj.lõpu, 20.saj. alguse kirjandus :L.Koidulast ... "Noor-Eestini".

Muusikaajalugu - Ärkamisaeg .I laulupidu. 19.saj.lõpu, 20 .saj.alguse eesti muusika:

J.Cimzest ... M.Härmani.

Kunstiajalugu - Romaani, gooti , barokk stiil. 19.saj.lõpu, 20.saj.alguse eesti kunst:J.Kölerist....A.Laikmaani.

5.Tundide arv: I kursus 35 tundi, II kursus 35 tundi kokku 70 tundi.

6. Kasutatav õppekirjandus

1. Mati Laur, Ain Mäesalu, Tõnu Tannberg, Ursula Vent. Eesti ajalugu I. Muinasajast 19. sajandi lõpuni. Avita 2005.

2. Ago Pajur, Tõnu Tannberg. . Eesti ajalugu II. 20. sajandist tänapäevani. Avita 2006

3. õpik Adamson. Valdmaa ..Eesti ajalugu" Tallinn 1999

4. L.Vahtre „Eesti ajalugu” Tallinn 2004

5. allikaterjalid ja töölehed

6. töövihik

7. ajalooatlas gümnaasiumile

8.Ajaloo mõistete sõnastik

AJALUGU

GÜMNAASIUMI AINEKAVA

I. Ajaloo õppe-eesmärgid.

Gümnaasiumi ajalooõpetusega taotletakse, et õpilane:

- õpib ennast suhetama kodukoha, Eestimaa, Euroopa ja maailmaga;

- õpib ajaloo teavet leidma, tõlgendama, üldistama, hindama, talletama ja edastama;
- õpib mõistma ja hindama kaasaja sündmusi Eestis ja maailmas ajaloolises taustsüsteemis;
- õpib fakte ja nähtusi seostama, tunnetama ajalookäigu terviklikkust;
- hakkab mõistma tänapäeva Eesti ühiskonna probleeme, tunneb vastutust nende lahendamise eest;
- õpib analüüsima ja hindama ajaloosündmusi ja -protsesse;
- õpib osalema diskussioonis, kaitsma argumenteeritult oma seisukohta, väitlema;
- õpib ajalooallikast tõendusmaterjali leidma sündmuse, probleemi, küsimuse vms kohta ja otsustama selle usaldusväärsuse üle;
- õpib kasutama erinevaid teabeallikaid eesmärgipäraselt ja kriitiliselt,
- õpib kriitiliselt analüüsima massiteavet.

Õppetegevused.

Gümnaasiumiastmes vaadeldakse Eesti ja maailma ajalugu teise kontsentrina. Eesti ajaloo kursuses on oluline vaadelda Läänemere maade mõju Eesti ajaloole. Õpetaja valib gümnaasiumiastmes kursuste õpetamise järjekorra.

Gümnaasiumis peab õpetus olema probleemikeskne, et vältida põhikoolis õpitu pelka kordamist. Õppetegevustes kasutatakse erinevaid võtteid, sh neid, mis olid soovituslikud juba põhikoolis (nt vestlus, diskussioon, õpetaja jutustus, töö allikmaterjaliga, rolli- ja otsustumäng, referaatide ja uurimistöde koostamine, arutluste kirjutamine jne). Õppetegevustes suunatakse arutluse ja analüüsi kaudu seoste loomisele ja järelduste tegemisele, isikliku suhtumise kujundamisele ja sellele argumenteeritud põhjenduste leidmisele. Kriitilise mõtlemise kujundamiseks on soovitatav käsitleda erinevaid õppematerjale, mis annavad ajaloosündmusele hinnangu erinevast seisukohast lähtuvalt. Tähelepanuta ei tohi jätta teabe leidmise ja kriitilise hindamise oskust. Väga oluline on õpilaste ajaloolist mõtlemist, empaatiavõimet ja iseseisvate otsustuste tegemise oskust arendavate probleemituatsioonide loomine.

III, IV, KURSUS

1. Õppe- eesmärgid.

III, IV, ajalooõpetuse kursusega taodeldakse, et õpilane:

- õpib ennast suhetama kodukoha, Euroopa ja maailmaga;
- õpiks ajaloo teavet leidma, tõlgendama, üldistama, hindama, talletama ja edastama;
- õpib fakte ja nähtusi seostama, tunnetama ajalookäigu terviklikkust;
- õpib analüüsima ja hindama ajaloosündmusi ja -protsesse;
- õpib osalema diskussioonis, kaitsma argumenteeritult oma seisukohta, väitlema;
- õpib ajalooallikast tõendusmaterjali leidma sündmuse, probleemi, küsimuse vms kohta ja otsustama selle usaldusväärsuse üle;
- õpib kasutama erinevaid teabeallikaid eesmärgipäraselt ja kriitiliselt.

2. Õppesisu.

III, IV kursuse sisu.

MAAILMA AJALUGU: INIMENE, ÜHISKOND JA KULTUUR

2.1. Teemad ja alateemad.

2.2. Põhimõisted ja faktoloogia.

III kursus. Esiaeg ja vanaaeg
Tsivilisatsiooni tekkimine.
Vana-Ida. Lähis-Ida rahvad ja riigid.
Vana-Kreeka. Hellenism.
Vana-Rooma.

Põhimõisted : vanaaeg, tsivilisatsioon, homo sapiens, Vana-Egiptus, vaarao, hieroglüüf, püramiid ,
muumia, mumifitseerimine, Mesopotaamia, kiilkiri, indoeurooplased, foiniikia tähestik, monoteism,
judaism, Vana Testament, Vana-Kreeka, linnriik, alfabeet, kolonisatsioon, "Ilias", "Odüsseia",
olümpiamängud, aristokraatia, demokraatia, filosoofia, hellenism, senat, rahvakoosolek, vabariik,
impeerium, res publica, keiser, imperaator, metseen, kristlus, Piibel, evangeelium, suur
rahvasterändamine, barbar.
Homeros, Platon, Aristoteles, Demokritos, Caesar, Mooses, Jeesus Kristus,

IV kursus. Keskaeg ja varauusaeg. Uusaeg
Keskaja tähtsus maailma ajaloo.
Üleminek antiikajast keskaega. Suur rahvasterändamine. Ristiusk ja kirik. Araablaste vallutused ja
kultuur.
Läänikord. Linnad. Kolmas seisus.
Suured maadeavastused. Renessanss. Reformatsioon.

Põhimõisted: keskaeg, katoliiklus, õigeusk, feodalism, pärisori, Bütsants, viiking, misjonär, paavst,
kirikuriik, islam, koraan, Vana-Vene riik, feodaalne killustatus, ketser, ristsõda, aadel, rüütel, tsunft,
gild, Hansa Liit, romaani ja gooti stiil, reformatsioon, Uus ja Vana Maailm, humanism, renessanss.
Gutenberg, Leonardo da Vinci, M.Luter, C.Kolumbus, Raffael, Michelangelo, M.Kopernik.

Euroopa uue aja koidikul. Inimene, ühiskond, kultuur "vana korra" ajal (1600–1789).
Rahvusvahelised suhted.
Suur Prantsuse revolutsioon, selle mõju ühiskonnale ja kultuurile. Napoleoni sõdade ajastu.
Valgustus.
Maailm 19. sajandil. Kapitalistlik ühiskond ja kodanlik elulaad. Rahvuslik liikumine. Rahvusriikide
tekkimine Saksamaa ja Itaalia näitel. Rahvusvahelised suhted. Poliitilised õpetused ja
majandusteooriad. Industriaalühiskond. Koloniaalpoliitika.
Kultuur 18. sajandi lõpul ja 19. sajandil.

Põhimõisted: valgustus, absolutism, puritanism, vanausulised, Suur Prantsuse revolutsioon,
kapitalism, rahvuslus, industriaalühiskond, koloniaalpoliitika, valgustatud absolutism,
parlamentarism, diplomaatia, nuntsius, suursaadik, asjur, barokk, rokokoo, Suur Prantsuse
revolutsioon, industriaalühiskond, kapital, proletariaat, kodanlus, restauratsioon, revolutsioon,
kontrevolutsioon, konservatism, liberalism, romantism, rahvuslus, merkantilism, urbaniseerumine,
utopistlik sotsialism, kommunism, anarhism, sotsiaaldemokraatia, klassitsism, realism,
impressionism, juugend.
Voltaire, Montesquie, Rousseau, Napoleon, G.Galilei, I.Newton.

3. Õpitulemused.

III, IV kursuste läbinud õpilane:

- oskab rekonstrueerida minevikus elanud inimeste elu, vaadelda maailma nende pilgu läbi;
- oskab leida, selekteerida, refereerida, analüüsida ja kriitiliselt hinnata erinevaid ajalooallikaid ja seisukohti;

- oskab esitada teabetöötuse tulemusi suuliselt, visuaalselt, kirjalikult; koostada teese ja uurimusi, kirjutada ajaloo teemalisi arutlusi; osaleda ajaloodiskussioonides, töötada kaardiga;
- mõistab ja teab ajalooliste ajastute põhisisu ning vaimulaadi;
- tunneb maailma olulisemaid kultuurisaavutusi, mõistab kultuuri järjepidevust;
- tunneb Eesti ajaloo seoseid teiste Läänemeremaade ning Euroopa ja maailma ajalooga;
- mõistab ühiskonnas toimunud muutusi, ajaloolise arengu järjepidevust.

4.Läbivad teemad, ainetevahelised seosed ja pädevused.

Maailma kaardi tundmine ja maadeavastused on seotud geograafiaga. Ajaloo eri perioodide kirjandus, muusika, kunst on seotud kirjanduse, muusikaajaloo ja kunstiajaloo. Loodusteaduslikud teooria seotud bioloogiaga. Inimühiskonna areng ja riigi tekkimine seotud ühiskonnaõpetusega ja majandusõpetusega.

Keskkond ja säästev areng.

Teadvustatakse maailma ajaloo kaudu ümbritseva maailma mitmepalgelisust ja sõltuvusseoseid. Õpitakse mõistma inimese tegevust ühiskonna ümberkujundamisel. Õpitakse tundma maailma rahvaste kultuurisaavutusi ning mõistma nende järjepidevust.

Teemad: Tsivilisatsiooni tekkimine. Vana-Ida. Lähis-Ida rahvad ja riigid. Vana-Kreeka. Vana-Rooma. Üleminek antiikajast keskaega. Ristiusk ja kirik. Araablase vallutused ja kultuur. Linnad. Suured maadeavastused. Renessanss. Reformatsioon. Inimene, ühiskond ja kultuur varauusajal. Suur Prantsuse revolutsioon ja selle mõju ühiskonnale. Valgustus. Kapitalistlik ühiskond ja elulaad. Rahvuslik liikumine. Poliitilised õpetused ja majandusteooriad. Industriaalühiskond. Koloniaalpoliitika. Kultuur.

Töölane karjäär ja selle kujundamine.

Õpilane tutvub maailma rahvaste eluoluga ja kultuuriga ning mõistab, et muutsed inimühiskonna arengus on pidevad. Õppetöös kasutatakse meetodeid, mis toetavad koostööskuste kujunemist, arendatakse õpioskusi, suhtlemisoskusi ja infohankimisoskusi.

Teemad: Vanaaja, keskaja ja uusaja inimeste eluolu ja kultuur. Õpioskusi kujundatakse iga teema juures.

Turvalisus.

Riigi tekkimise juures räägitakse seaduste vajalikkusest inimühiskonnas, et seadusel on inimesi kaitsev funktsioon.

Teemad: Tsivilisatsiooni tekkimine. Riikide tekkimine vanalajal, keskajal ja uusajal.

Infotehnoloogia ja meediaõpetus.

Informatsiooni otsimine Internetist ja selle kasutamine arutluste koostamisel.

5.Tundide arv: II kursus 35 tundi, III kursus 35 tundi kokku 70 tundi.

6. Kasutatav õppekirjandus

Õpikud. H. Piirimäe (koostaja). Inimene, ühiskond, kultuur I, II, III. Tln. 1998, 2000, 2001

Atlased

Ajaloo mõistete sõnastik

E. Hamilton. Antiikmütoloogia. Tln. 1975

Antiigileksikon I, II. Tln.1983

R. Villari. Barokiajastu inimene. Tln.2000

Vana-Kreeka inimene. Koostaja J.-P. Vernant. Tln.2001

J. Le Goff. Keskaja Euroopa kultuur. Tln.2001

A.Gurevitš. Keskaja inimese maailmapilt. Tln. 1992

A.Neiharth. Vanaaja seitse maailmimet. Tln.1969

M. Laidre. Lõpu võidukas algus. Tartu 1995

D. Kindersley. Maailma ajalugu. Tln. 1998

M. Byam. Relvad ja turvised. Tln. 1998

E. ja T. Saks. Püha maa Iisrael. Tln. 1998

Sarjast Teadmisjanu. Vana-Kreeka, Vana-Egiptus. Tln.1997
Muistne maailm. Tln.1996
Klassikalise aja Ateena. 1999
Keisririigiaegne Rooma. 1999
Kauba - ja rännuteed. 1997
Ch. Gravett. Keskaegse rüütli maailm. 1997
M. Junkelmann. Gustav Adolf. Tln.1997
J. Van der Kiste. Wilhelm II. Tln. 2001
H. Troyat. Katariina II. Tln. 1996

AJALUGU GÜMNAASIUMI AINEKAVA

I. Ajaloo õppe-eesmärgid.

Gümnaasiumi ajalooõpetusega taotletakse, et õpilane:

- õpib ennast suhetama kodukohta, Eestimaa, Euroopa ja maailmaga;
- õpib ajalooteavet leidma, tõlgendama, üldistama, hindama, talletama ja edastama;
- õpib mõistma ja hindama kaasaja sündmusi Eestis ja maailmas ajaloolises taustüsteemis;
- õpib fakte ja nähtusi seostama, tunnetama ajalookäigu terviklikkust;
- hakkab mõistma tänapäeva Eesti ühiskonna probleeme, tunneb vastutust nende lahendamise eest;
- õpib analüüsima ja hindama ajaloosündmusi ja -protsesse;
- õpib osalema diskussioonis, kaitsma argumenteeritult oma seisukohta, väitlema;
- õpib ajalooallikast tõendusmaterjali leidma sündmuse, probleemi, küsimuse vms kohta ja otsustama selle usaldusväärsuse üle;
- õpib kasutama erinevaid teabeallikaid eesmärgipäraselt ja kriitiliselt,
- õpib kriitiliselt analüüsima massiteavet.

Õppetegevused.

Gümnaasiumiastmes vaadeldakse Eesti ja maailma ajalugu teise kontsentrina. Eesti ajaloo kursuses on oluline vaadelda Läänemeremaade mõju Eesti ajaloole. Õpetaja valib gümnaasiumiastmes kursuste õpetamise järjekorra.

Gümnaasiumis peab õpetus olema probleemikeskne, et vältida põhikoolis õpitu pelka kordamist. Õppetegevustes kasutatakse erinevaid võtteid, sh neid, mis olid soovituslikud juba põhikoolis (nt vestlus, diskussioon, õpetaja jutustus, töö allikmaterjaliga, rolli- ja otsustusmäng, referaatide ja uurimistöde koostamine, arutluste kirjutamine jne). Õppetegevustes suunatakse arutluse ja analüüsi kaudu seoste loomisele ja järelduste tegemisele, isikliku suhtumise kujundamisele ja sellele argumenteeritud põhjenduste leidmisele. Kriitilise mõtlemise kujundamiseks on soovitatav käsitleda erinevaid õppematerjale, mis annavad ajaloosündmusele hinnangu erinevast seisukohast lähtuvalt. Tähelepanuta ei tohi jätta teabe leidmise ja kriitilise hindamise oskust. Väga oluline on õpilaste ajaloolist mõtlemist, empaatiavõimet ja iseseisvate otsustuste tegemise oskust arendavate probleemsituatsioonide loomine.

V, VI, VII KURSUS

1. Õppe-eesmärk.

V, VI, VII kursusega taodeldakse, et õpilane :

- õpib ennast suhetama kodukoha, Eestimaa, Euroopa ja maailmaga;
- õpib ajalooteavet leidma, tõlgendama, üldistama, hindama, talletama ja edastama;
- õpib mõistma ja hindama kaasaja sündmusi Eestis ja maailmas ajaloolises taustüsteemis;
- õpib fakte ja nähtusi seostama, tunnetama ajalookäigu terviklikkust;
- mõistab tänapäeva Eesti ühiskonna probleeme, tunneb vastutust nende lahendamise eest;
- õpib analüüsima ja hindama ajaloosündmusi ja -protsesse;
- õpib osalema diskussioonis, kaitsma argumenteeritult oma seisukohta, väitlema;
- õpib ajalooallikast tõendusmaterjali leidma sündmuse, probleemi, küsimuse vms kohta ja otsustama selle usaldusväärsuse üle;
- õpib kasutama erinevaid teabeallikaid eesmärgipäraselt ja kriitiliselt,
- õpib kriitiliselt analüüsima massiteavet.

2. Õppeaine sisu.

2.1. Teemad ja alateemad.

2.2. Põhimõisted ja põhifaktoloogia.

V kursus. Maailm XX saj. algul.

MAAILM XX SAJANDI ALGUL. Esimene maailmasõda. 1917. aasta revolutsioon Venemaal. EESTI VABARIIK . Eesti Vabariigi tekkimine. Eesti iseseisvumine. Vabadussõda.

Põhimõisted: maailmasõda, revolutsioon, bolševikud, Päästekomitee, Iseseisvusmanifest, Tartu rahu, Vabadussõda, Võidupüha.

1914-1918, 24.02.1918, 2.02.1920

V.I.Lenin, K.Päts, J.Tõnisson, J.Laidoner

VI kursus. Maailm sõdade vahelisel perioodil. II maailmasõda.

MAAILM SÕDADEVAHELISEL AJAJÄRGUL. Rahvusvahelised suhted. Majandus. Demokraatia ja diktatuurid. Kultuur ja elu-olu.

EESTI VABARIIK. Eesti Vabariigi majandus, sise- ja välispoliitika. Kultuur.

TEINE MAAILMASÕDA.

EESTI RIIK JA RAHVAS II MAAILMASÕJAS.

Põhimõisted: Pariisi rahukonverents, Versailles` süsteem, Rahvasteliit, Dawesi plaan, Demokraatia, diktatuur, totalitarism,

Hispaania kodusõda, Talvesõda, Müncheneri kokkulepe, MRP, Atlandi harta, Hitleri vastane koalitsioon.

Riigikogu, riigivanem, vabadussõjajärgsed, vaikiv ajastu, juhitud demokraatia, president, baaside leping, okupatsioon, ENSV.

1934, 23.08.1939 , 1941-1945

A.Hitler, B.Mussolini, J.Stalin, K.Päts, J.Laidoner, F.D.Roosevelt, W.Churchill.

VII kursus. Maailm peale II maailmasõda ENSV.

MAAILM PÄRAST TEIST MAAILMASÕDA:

Külm sõda. Ameerika Ühendriigid. Euroopa;

NSV Liit ja kommunistlik süsteem. Baltimaad Nõukogude Liidu okupatsiooni all.
Rahvaste vabadusliikumine ja koloniaalimpeeriumide lagunemine. Islamimaailm.

MAAILM XX SAJANDI LÕPUL. Kommunistliku süsteemi lagunemine. Balti riikide taasiseseisvumine. Kultuur ja elu-olu.

EESTI NSV: ühiskond, majandus, rahvastik, kultuur, vastupanu võõrvõimule, pagulus.

EESTI TAASISESEISVUMINE.

Põhimõisted: külm sõda, kahepooluseline maailm, Trumani doktriin, Marshalli plaan, kriis, NATO, pingelõdvendus, võidurelvastumine, sotsialismileer, metsavendlus, küüditamine, dissident, perestroika, taasiseseisvumine, laulev revolutsioon, terrorism.

20.08.1991

M.Gorbatsov

3. Õpitulemused.

V, VI, ja VII kursuse läbinud õpilane:

- oskab rekonstrueerida minevikus elanud inimeste elu, vaadelda maailma nende pilgu läbi;
- oskab leida, selekteerida, refereerida, analüüsida ja kriitiliselt hinnata erinevaid ajalooallikaid ja seisukohti;
- oskab analüüsida massiteavet;
- oskab esitada teabetöötuse tulemusi suuliselt, visuaalselt, kirjalikult; koostada teese ja uurimusi, kirjutada ajalooteemalisi arutlusi; osaleda ajaloodiskussioonides, töötada kaardiga;
- mõistab ja teab ajalooliste ajastute põhisisu ning vaimulaadi;
- tunneb maailma olulisemaid kultuurisaavutusi, mõistab kultuuri järjepidevust;
- tunneb Eesti ajalugu ja selle seoseid teiste Läänemere- ja Euroopa ja maailma ajalooga;
- mõistab ühiskonnas toimunud muutusi, ajaloolise arengu järjepidevust.

4.Läbivad teemad, ainetevahelised seosed ja pädevused.

Keskkond ja säästev areng.

Teadvustatakse maailma ja Eesti ajaloo kaudu ümbritseva maailma mitmepalgelisust ja sõltuvusseoseid. Õpitakse mõistma inimese tegevust ühiskonna ümberkujundamisel.

Õpitakse tundma eestlaste ja maailma rahvaste kultuurisaavutusi ning mõistma nende järjepidevust.

Teemad: Eesti Vabariik, ENSV . Maailma kultuur XX sajandil.

Töölane karjäär ja selle kujundamine.

Õpilane tutvub eestlaste ja maailma rahvaste eluoluga ja kultuuriga ning mõistab, et muutsed inimühiskonna arengus on pidevad.. Õppetöös kasutatakse meetodeid, mis toetavad koostööoskuste kujunemist, arendatakse õpioskusi, suhtlemisoskusi ja infohankimisoskusi.

Teemad: Eesti Vabariik, ENSV aegne eluolu ja kultuur. Maaailm XX sajandil.

Turvalisus.

Riigi juures räägitakse seaduste vajalikkusest inimühiskonnas, et seadusel on inimesi kaitsev funktsioon. Inimõiguste kaitse eri ühiskondades.

Teemad: Eesti Vabariik, ENSV. Diktatuurid ja demokraatiad.

Infotehnoloogia ja meediaõpetus.

Informatsiooni otsimine internetist ja selle kasutamine arutluste koostamisel. **Ainetevahelised seosed teiste ainetega.**

Eesti , Euroopa ja maailma kaardi tundmine (geograafia). Eesti Vabariigi, ENSV ja Välis-Eesti kirjandus , muusika ja kunst (kirjandus, muusikaajalugu, kunstiajalugu). Kunst maailmas (kunstiajalugu).

5.Tundide arv: V kursus 35 tundi, VI kursus 35 tundi, VII kursus kokku 105 tundi.

6. Kasutatav õppekirjandus

Mart Laar, Lauri Vahtre Lähiajalugu I Tallinn 2007

Mart Laar, Lauri Vahtre Lähiajalugu II 2007

Lauri Vahtre Eesti ajalugu Tln 2004

Kordamine riigieksamiks 2010

Atlased

Ajaloo mõistete sõnastik